

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la totfdd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepul la Redactiune:
Josefstadt, Langeasse Nr. 43, unde
sunt a se adresá si corespundintiele, ce primesc
Redactiunea, administratiunea s'eu speditur'a
câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cel
anonime nu se vor publicá.

Pentru a nu cede si alte comunicatiuni de inter-
res privat — se raspunde cate 7 cr. de linie,
repetirile se fac cu pretul scadut. Pretul
timbrului cate 30 cr. pentru una data, se
antecipa.

Viena 31 jan./12 febr. 1867.

Septeman'a trecuta se asceptá ca
ministeriul ungurescu se se denumésca
stadi; faimele de ieri inse pretindu cá
numirea va urmá numai joi (poimane),
unii consiliari ai coróniei se se fie
pronunciati pentru amanarea inaugura-
sistemei nóue pana la deschiderea
eteloru.

Din acésta amanare se vede apriatu
caletori'a din dilele trecute alui Deák
tra Viena, n'a potutu delaturá tóte in-
gigirile guvernului imperatescu. Intr'a-
veru, elu duse la Pest'a scirea imbura-
rátore pentru unguri cá „tóte s'au in-
viintiati,” dar in mani'a tuturoru ca-
toriiloru lui Andrásy, ministeriul in-
totu nu existe.

Dd. Andrásy, Eötvös, Lónyay si
lalti candidati de ministri unguresci
trecu acum'a in Viena, unde ieri Mai.
Imperatulii primí in audiintia. Dupa
formatiunile „Pressei,” acesti aspiranti
ministerie fura invitati si luara ieri
te la o conferintia ministeriala, in
re li s'au aretatu cumca elaboratulu
missiunei dietali pentru afacerile co-
me, nu e multiamitoriu, ci se mai re-
u in elu inca unele modificatiuni. Fi-
iele Loru Escelintie avura se-si dechi-
invoirea cu aceste modificatiuni. De-
a r'a indusit in protocolu, cu
nditiunea cá daca ministrii unguresci
vor poté medilocf de la dieta invoirea
acele modificari, in asemenea casu se
lega a face din acea cauza o cestiune
cabinetu.

Pre candu astfelu se procede in ce-
unea unguresca, corifeii din parti'a
ntralistiloru vor tiené mane o confe-
tia la Pratobervera. Insu-si d. Beust
ministrulu de esterne se fie doritu acést'a
nte de denumirea ministeriului ungu-
scu, voidu a se pune in coatingere cu

numit'a conferintia. De alta parte se a-
firma, si nu fora temeiu, cumca Beust e
si constrinsu a face astfelu, cáci in locul
lui Belcredi nu-si capeta sotiu in mini-
steriu, temendu-se cei imbiati de poli-
tic'a inaugurata la septembrie 1865.

La tóta intemplanrea, incertitudinea
actuala cu anevioa va poté durá tempu
mai lungu de o septemana. —

Ca unu ce caracteristicu pentru si-
tuatiunea de astadi sunt cuvintele din
„W. J.” cu cari face nemtiloru observa-
tiuni adeverate dar amare cu privire la
portarea loru politica de mai nainte. A-
cestu organu alu guvernului dice: Er'a
constitutiunala sub constitutiunea din
fauru s'a destinsu mai alesu prin lupt'a
ablegatiloru nemtiesci contra ministeriu-
lui nemtiescu, pre candu cele lalte par-
tite natiunali formara una organizatiune
inchisa si buna la aperare, desclinitu un-
guriu se destinsera in asta privintia...
In politica, compromisulu nu numai se
sufere, ci se si onóra, e nu numai o ne-
cesitate ci o demandatiune a moralei, a
securitatei si marirei statului. Politic'a
n'are adevaturi absolute, deci nu-i e ier-
tatu se aiba neci consecintie absolute. —

Dintre foile francesci „Revue des
deux Mondes” vorbesce despre cestiunea
de constitutiune din Austri'a. De la im-
pacarea cu Ungari'a ascepta o l'gatura
mai strinsa a acesteia cu monarchia, si
urmarile cele mai bune. Sistem'a repre-
sentativa va deveni adeveru, finantiele se
vor restitui in ordinea buna, si o putere
imposanta va acoperi de nou malurile
Dunarei. — Precum se obsérva, acésta
fóia a perdutu din vedere, cá numit'a im-
pacare nu produce relatiuni mai strinse
cu cea lalta parte a monarchiei, ci din
contra, largesce cele esistente pana a-
cum'a. —

Scirile din Franci'a ni spunu cá ab-
legatii din opusetiunea in corpulu legela-

tivu, se pregatescu cu interpelatiuni pen-
tru sesiunea venitorie. Ei tindu a se fo-
losi deplinu de acestu dreptu nou, datu
recompensatiune in locul adresei. Sirulu
interpelatiuniloru lu va incepe betranulu
Thiers, cerendu delocu desluciri pentru
cauzele stergerei adresei. Cei lalti ableg-
gati inca vor veni la rondulu loru cu in-
terpelatiuni, in diferite intervaluri, ob-
servandu de o parte ca se nu li se póta
imputá cumca prin acumulatiunea inter-
pelatiuniloru autientitu atitiarea opiniunei
publice, éra de alta parte se nu li se
póta denegá implinirea detorintiei cá n'ar
fi interpelatu la tóte cestiunile importante.

Reformele cu cari Imperatulii Napo-
leone va inzestrá imperiulu seu, inca nu
sunt cunoscute deplinu, din cauza cá le-
gea de presa, pentru reuniuni, proisptulu
pentru inarmarea tieriei se desbatu de nou
in consiliulu de statu. —

Confederatiunea nemtiesca de mé-
dianópte se considera casf incheiata de-
finitivu, s'eu mai bine dicendu, s'a stabi-
litu unu statu mare nemtiescu. Monar-
chiloru mici, nu li remane din suverani-
tatea loru neci atat'a dreptu ca se se póta
opune s'eu se-si retraga armat'a de la
actiunile ce Prusi'a le-ar intreprinde e-
ventualminte contra vointiei loru. —

Rescol'a din Candi'a, dupa scirile
tar scii, se apropia de incetare, pre
candu scirile ce le respandesce guver-
nulu grecescu din Aten'a anuncia invin-
geri nóue din partea rescoialiloru, a su-
pra ostiriloru turcesci.

Pesta in 11 fauru n.

(†) Corifeulu magiariloru Deák a si so-
situ in capitala rentornandu de la Vien'a, dar
ministeriulu megiaru inca nu s'a denumitu, celu
puicinu in privint'a acést'a nu potemu audí
ceva pozitivu, — scirile cele mai contradicató-
rie se respandescu in tóte partile.

Intre aceste nu se póte trece cu vederea

ingrigirea ce se vede pe fati'a magiariloru, cari
mai eri surideau cu cea mai deplina multumire,
se vorbesce adeca cumca traganarea denumiroi
ministeriului magiaru ar fi unele cauze momen-
tóse, cari impedece cursulu pornitu in politic'a
mai próspeta, cei mai moderati inse afirma cá
de si sunt motive de natura seriósa pentru
amanarea denumirii ministeriului, totusi nu in-
cape nici o indoieála, cá acele obstacule se vor
delaturá cu usioretate si catu mai de curendu.
— Vom vedé adeveruleu catu mai curendu dó-
ra, noi inse trebuie se ni implinim detorintia
de diaristi a constatá, cumca marele patriatu
Deák rentornandu de la Viena a perdutu mul-
tu din popularitatea sa, de óra-ee in presinte
publiculu nici dé catu nu e aplecatu a consenti
cu tóte ce face acelu corifeu potinte, órb'a su-
punere a peritu ca la o trasura magica si acea
consentire s'a prefacutu in ingrigire si nemul-
tiare fatia cu negociatiunile intre Viena si Pesta,
de óra-ee se crede cumca acele nu ar fi intru
tóte confórme dorintieloru tieriei, si acésta ne-
multiamire a publiculu ieri a fostu se se mani-
festeze prin o demonstratiune contra marelui
corifeu si intieptulu tieriei, — sé vorbia ca se
i faca o demonstratiune desprobatória fatia cu
portarea lui cea mai de curendu, inse acést'a se
amaná „pe alta data,” de óra-ee intielesera cá
o compania de soldati fu avisata despre acésta
intentiune a neindestuliloru si se afirma in
tóte ocerurile cá ostasii au veghiatu tóta nóptea
pentru aperarea domiciliulu lui Deák.

Acésta scire suna pré curiosu si destulu
de contrasta cu popularitatea marelui patriotu
si creatoriulu situatiunei presinte si inca atunci,
candu, totu de odata se vorbiá si de o serenada
splendida impreunata cu unu conductu gran-
diosu de facie care va costá celu puicinu 20 de
mí florini. Serenad'a si music'a de pisice totu
in acelu tempu, si mai totu dela aceea-si popo-
ratiune!

Se póte inse, si e fórté de crediutu, cumca
acést'a e numai o comedia prefacuta, prefacuta,
pentru ca se faca presiune asupra celoru din
Viena si ca dóra prin acést'a se se grabesca —
delaturarea obstaculeloru ce impedece denumi-
rea ministeriului, despre cari vorbiramu mai sus.

In momentul acést'a in desiertu se intréba
unulu pe altulu, in desiertu consulta foile si
telegramele, din nici o parte nu vine scirea
positiva despre introducerea constitutiunei, in-
desiertu se nisuesce mai unulu, mai altulu a

FOISIORA.

Comentariile D-lui V. A. Urechia asupra Poetului Stamati

D. V. Alesandr. Urechia; dupa ce stabili
principalele diferentii dintre poezi'a romana di-
tate de 1821 si cea de la 1830—1848, ceti
momentá poezi'a ce publicam la vale, *Dorulu
vedenia*, de regretatulu poetu alu Basara-
cavalerulu Stamati.

In privint'a versificatiunei, Stamati érá
ocea scóla populara romana care admitea trei
uri de rime: a, *accentatu* s'eu cum arbitraru
numescu francesii *rime masculine*, *precum*
erecá riméza cu a *lunecá*; b, *rime neaccen-*
ta s'eu cum éra si in modu arbitraru o nu-
cu unii, *feminina*, precum riméza vorbole:
ca, mésa, matasa, etc. si c, rima pe care
V. A. Urechia o numesce de *asonantia* si
ea resulta din singur'a *as-sunare*, impreuna
are, a vocalei finale accentate pururea de la
intele ce termina dóue versuri, fara ca ast-
de rima se aiba nevoia de dóue silabe s'eu
chiar de o silaba intréga, cum se cere la
e-lalte dóue specii de rime. Asiá in poezi'a
hia populara a nóstra se riméza: a *incalcá,*
mblá, a turná, a luá, etc. D. V. A. Urechia
ca rim'a de asonantia nu este, cum unii

credu, unu defectu in versu, ci ea este admisa
ca buna si de alte literaturé neo-latine, precum
este cea spaniola si portugesa.

D. V. Al. Urechia aréta apoi diferint'a
dintre vechi'a versificatiune romana si cea mo-
derna, in privirea dispositiunei versuriloru din
respectulu rimei. Cei moderni, dice D-lui, mai
alesu scól'a poetica care imiteza s'eu sta sub in-
fluint'a versificatiunei francesce, nu ingadue in-
sirarea a mai multu de catu trei versuri unulu
dupa altulu, cu rime identice, adeca accentate
s'eu neaccentate, cerendu-se ca indata dupa alu
treile se urmeze variatiune cu unu versu rimatu
in modu opusu cu versurile trei anterioré. Ver-
sificatiunea nóstra vechia, ca si a trubaduriloru
admite nu numai trei versuri cu rime indentice
ci cinci, siese, optu si de multe ori si un-spre-
diece.

Acést'a nu se intimpiná asiá de adese in
poetii de la 1800—1821, dar totusi in plead'a
de poeti: Conachi, Beldimanu, cavalerulu Sta-
mati etc., se gasescu adese exemple de o ase-
mene versificatiune.

D. V. Alesand. Urechia staru a probá
cá asemenea versificatiune nu este asiá de despre-
tuitibile cum se póte crede de cei cari sunt sub
influint'a suvenirei scólei moderne de versifi-
catiune.

D. Urechia arata apoi care erau influin-
tiele litorarie si artistice sub care scriá cavale-
rulu Stamati. Nu Lamartin, Hugo, Musset, Ber-
ranger, sunt fontanele de inspiratiune ale lui

Conachi, Beldimanu, si mai incóce a Cavale-
rulu Stamati. Acestia scriau sub influintiele
culturei grecesci-fanariotice. Deacolo calitáti d'a-
colo scaderi: calitáti *estetice*, scaderi de fondu,
din caus'a *midilocului sociale* care influen-
tieza asupra poetulu. Suvenirile culturei elene
sunt mai vic in Conachi de catu in Stamati: in
poesiile lui, Afrodita si Cupidone si tóta mito-
logi'a gréca functionéza ca in Omeru, ca in
poetii anacreontice, erotice si bachice. Stamati
este in sedegia mai modernu: elu tine intre poc-
si'a de inainte de 1848 si cea a pleadei lui Co-
nachi midiloculu, locul ce tine poezi'a lui Co-
nachi intre poezi'a vechia populara si cea a lui
Stamati.

Cavalerulu Stamati are versificatiunea
mai moderna de catu Conachi; elu nu face din
mitologia elementu poeticu ca cel'a, ci cere ase-
mone elemente mai multu animei si estetice,
ca si cei moderni. Totusi cede adese influintiei
midilocului sociale, coruptu, molasiatécu, in care
a primitu educatiunea sa. Pozi'a cetita sustine
de minune acésta sentintia. Vedeti, dice D.
Urechia, pre Stamati in *Dorulu seu Vedenia*
cum harp'a lui, in doliu dupa tier'a-mama, dupa
Moldova, de la care o mana neamica a sfasiatu
Basarabi'a, vedeti cum harp'a lui canta dorulu
animei sale, a unei anime romane! Ce tablóné
complete si rapedi face elu in prim'a parte a
poesiei citate, din muntii, vaile, siesurile Mol-
dovei sale iubite... Campfi? Ele evóca in ani-
m'a lui suvenirile gloriei trecutel... Unde sunt

striga elu, acei Capitani bravi, cari infruntau
cu mórté neamicii ce se incercau a incalcá tíe-
r'a?... Acum, o! acum nici un bratiu n'a ridi-
catu flint'a voiniciei strabune, nici o anima n'a
eclatatu sub ascutisulu durerei candu Basara-
bi'a fu sfasiata de la senulu tieriei... Durerea si
suvenirile gloriei scotu din peptulu poetulu,
lebedei Basarabiei, cantari sublime. Sunt in
pozi'a lui Stamati cate-va versuri care intrecu,
mi se pare, totu ce s'a scrisu mai bine in asiá
genu. E magnifica imaginea antiesica ce face
intre starea presinta, a campiloru tieriei sale si
aceea a timpiloru de bravura, de lupta pentru
tiéra si lege.

Se citéza in tóte tratatele de literetura
universala urmatóriele sublime versuri a le lui
Don Francisco de Medrano ¹⁾ si mai alesu
celebru poetu *Don Francisco de Rioja* ²⁾
carele traí in inceputulu secululu XVII sub Fi-
lipu IV, caruia fu bibliotecaru, poetu si croni-
caru. — Éca estragemu aci cate-va versuri din
frumos'a lui *Cancion a las ruinas de Itali-
ca*, care desi imitatiune in catu-va de la Ro-
drigo Caro, este incomparabile mai frumos'a,
grandiósa in intonatiune, grandiósa in cugetari.

1) Nu se cunósce dat'a nasterii lui; se scie inse dupa
autorii N. Antonio si Velazquez cá inforí in secululu
XVI, la Sevilla. Operele lui fura publicate in 1617
la Palermo. Medrano fu celu mai bunu imitatoru alu
lui Oratiu.

2) Rioja se nascu la finele secululu XVI si mori la Ma-
dridu in 28 August 1656. Elu scrisc variate poezie
erotice si filosofice.

se aretă că e „bine informat“ și că prin urmare poate asigura pe ori cine cumea denumirea ministerului e faptu implinitu degiă; — publiculu nu crede și nici că ve mai crede pana nu-lu va vedé, precum nu credemă nici noi, căci ne am insielatu și cu ocasiunea trecuta. Se poate inse că o telegrama va îndepartă această nesecuritate generală, și atunci — atunci Dómnuc cum ne vom mai bucurá, nu dóra pentru că aseceptám și noi vre-unu postu de la acelu ministeriu, ci pentru că — vom vedé ce va fi, și dacă ni vom cunósce odata situatiunea, vom sef ce e de facutu.

Cernauti, 9 fauru 1867.

(XX) Pana acum'a cunóschemu urmátóriele rezultate ale alegeriloru dietali:

In Cernauti (orasu) D. Georgiu de Hormuzachi, și Kochanowski unu advocatu polonu, primariulu Cernautiloru. — In cerculu comunei tierene a Cernautiloru s'a alesu unu tieranu ruténu cu numele Ruezko.

In Sadagur'a s'a alesu Ilasciuc, érasu tieranu ruténu, care precum și cel'a laltu nu sciú neci cetf neci scrie.

Cerculu Radautiloru alése pre Orestu Reni, secretariulu la comitetulu dietalu, barbatu cunoscutu și laudatu pentru sentimintele sale romane.

La Humor'a esí Schönbach, renumitululu secretariulu alu mai renumitululu dnu eppu Hackmann.

La Campulungu: Eudossiu de Hurmuzachi.

La Storoginetiu: Iliutiú, romanu desceptu și cu multa judecata pre care lu cunóschemu din sesiunile trecute.

Consistorialu gr. orientalu (din partea fondului religianariu, ca primulu corpu de alegere între proprietarii mari) au alesu éra pre S. Sa archimandritulu Bendella, și in loculu lui Schönbach pre protopopulu și asesórlulu consistoriale Andrieviciu, unu barbatu de renume in beserica și pre campulu literaturii nóstre.

Proprietarii mari, boierii, au alesu pre urmatorii domni: cav. Eugeniu Stircea, romanu natiunalistu, cav. Nico Vassilco, unu barbatu dintre cei mai devotati causei natiunale, ajunge a spunc că e inruditu și la sange și la principie cu bincmeritat'a familia de Hormuzachi. — Iancu de Lupulu, romanu; — Alessandru de Hormuzachi; — baronulu Otone Petrino, fratele federalistului: — cav. de Ferro, nu sciú bine dacă enémitu séu eponu; — cav. de Petrovicz armeanu; — cav. de Simonovicz armeanu, substitutululu procurorului de statu, intimu amicu alui Petrino.

De totu sunt acé 18 rezultate electorali; din aceste sunt voturi secure in scriviulu natiunei 10 și adeca: Trei frati Hormuzachi, Reni, Iliutiú, Bendella, Andrieviciu, Stircea, Vassilco, Lupulu.

Din mediulu Banatului in 26 jan. 1867 v.

Inca anu in lun'a lui septemvre circula prin partile Banatului o scrisóre litografata a dlui profes. Georgiu Craciunescu, prin care cunóscevintepetrunderie se adresá catra intieleginti'a nóstra din provincia, si descoperindu-neincungurabil'a lipsa de fundarea unui „Alumneu“ in Temisiór'a pentru studintii romani buni dar seraci: o provocá a face pasi prin colecte, spre a cercá de este cu potintia realizarea unei astfelii de întreprinderi.

Trebuie se marturisimú că ide'a acésta ferice a dlui Craciunescu fú atatu d'in partea intielegintiei din provincia, catu si din partea poporului cu cea mai mare caldura imbratisata. Dar' si acésta trebuie se marturisimú, că întreprinderea acésta pe catu de nevinovata pe atata de folositorie, totusi a vatematu ambitiuencatorva domni, caror'a li place a trece de romanii mari — inse numai unde e lucrulu ga'fa, si nu se receru si din partea loru sacrificie — si acestia nu se rusinara in publicu a o reprobá; éra pre urditoriulu ei, unii a-lu amenintia, alții a-lu deonestá, si éra alții a-lu dechiará de esaltatu, ba inca unii si siarlatau. Si asiá indata la inceputu a datu de pedece, si fórtu ne temeanu, nu cumva berfelele aceste se impedece séu nemicésca realizarea acestei idei marretio. Tocmai pe atunci inse aduse Ddicu pre Dlu Babesiu in partile aceste, care ca unu adeveratu geniu, sciú potolí inimile infocate si luandu sub scutuliu seu acea întreprindere: ingagiá si intieleginti'a din centru spre realizarea acésteia, si cu acésta se radicara tóte pedecele, in catu astadi multu doritululu „Alumneu“ pre catu poturamú observá din cele impartasite in colónele acéstu pre stimatu diurnalulu, credemú că se afla la pragulu intrari sale in vietia publica.

Noi tare speramú că acéstu institutu — la noi inca uniculu in soiulu seu — in scurtu tempu va poté rivalisá cu ori care institutu strainu, pentru că noi n'avemú altu institutu romanu, care se faca cu potintia studiarea si celui mai seracu plugariu, — éra fora de unu astfeliu de institutu, si pre langa anii cei rei, ce de unu tempu in cóce au storsu tóte isvórale finantiarie a bietului romanu, nu numai că nu ni se va mai inmultí intieleginti'a, ci din di in di totu se va mai inpuentia. Trebuie dara se-lu infintiamú si sustienemú cu ori si co pretiu, cu atata mai vertosu, căci acum'a si poporulu nostru espertu prin nenumeratele apesari si suferintie, ce i se facura din partea strainiloru, — precepe deplinu lips'a ce o avemú noi de o intielegintiá catu mai numerosá, si prevede că acésta numai prin unu astfelu de institutu se va poté potintia.

Ni trebuie dara numai ómeni, cari se-i descopere lips'a si folosulu unui astfeliu de institutu, că voia este, éra sacrificie nu se receru asiá de voinnate, catu numai se fie numerosé, si atunci cine se va mai indoí, că 600.000 de romani numai din Banatu, nu ar poté fundá unu uniculu institutu grandiosu pentru studintii seraci?!!

Institutulu acésta e de preferitu tuturor celor'a lalte institute straine si pentru acésta, căci studintii romani seraci se provedu cu víptu, cortelu si spelatu, éra iern'a si cu incalditululu gratis, si se primescu intrinsulu si alti studintii romani pre langa o tacesa lunala fórtu moderata, cu acea desclinare numai, că alte institute straine, se ingrigescu numai de victualia, pe candu in acésta se va ingrigí a fara de acelea si de o crescere, cu desclinita, de morala si portare nepetata, mai unu scolar: acéstu institutu trebuie se fie o scóla regeneratorie, din care se nu iésa alta, de catu numai totu teneri bravi si zelosi cari apoi castigandu-si pe la universitati sciintiele mai nalte: vor fi totu atati luptatori a natiunii nóstre. Si atunci nu vom mai fi constrinsi a nutrí atati sierpi in senulu nostru. — Firesce că beneficiulu acéstu institutu nu-lu potemu indata gustá, ci abiá in 10—20 de ani; dar ce se facemú, dacă nu ne potemu altcum ajutá? si da ca nu vom ajunge a ne imbucurá noi de ródele lui, óre nu e a nóstra cea mai santa detorintia a lucrá celu putienú pentru urmatorii nostri, ca se nu pata si ei cum patimú noi, cari numai de cati-va ani incepuramú a ne desmórti din somnulu celu de mórtu in care ne adancira strainii? Séu se-i lasámú si pre densii a se desceptá totu acolo, unde ne desceptaramú noi? Óre se nu fimú observatu noi inca, că tóte popórale lucra si se ostancescu pentru asecurarea vietii sale, dar pentru noi cine se va ingrigí, de nu noi insine? Séu si pre viitoriu totu noi se remanemú cei din urma?

Ce-e dara de facutu?

Multe, fórtu multe sunt de facutu! — Archipastorii nostri se vor ingrigí de pastori si invetiatori buni si apti, si pentru mai bun'a lorú dotatiune, ca se nu fie constrinsi din caus'a lipseloru a-si neglige sant'a lorú misiune. —

Prentii si invetiatorii ingrigésca-se cu cea mai curata conscientia de cultur'a si luminaarea increditiloru lorú, se-i indemne la invetiatura si lucrare, si se-i desbata de la trandavia, demoralisare, éra mai vertosu de la betia, care e urditóra nefericirei poporului romanu.

Putienii nostri amplotiati ferésca-se de lutosulu egoismu, si se nu apese pre bietulu romanu, — cum facu unii — numai pentru de a aparé in ochii strainiloru de loiali, ci mai ingrigésca-se si de poporu, si amble-i in rondu candu i-cere mana de ajutoriu, si-si aduca aminte că densii numai ca romani sunt amplotiati.

Advocatii nostri inca ar poté spele ceva a le mai miciorá, si crutiá bietului romanu multe spese si drumuri ce mai a deseori le face din nepricepere si nesciintia.

Ér poporulu trebuie doschisu ochii, ca se si cunósca sfer'a sa, si a-lu indreptá ca se si folosésca drepturile sale baremu in afacerile comunali, că de la cele lalte si asiá lu eschidu strainii, lucró si caute neincetatu ca se si castige notari romani, pentru că numai romanulu seie unde-lu dóre pre romanu, si acésta de buna

sema nu va face ura între frati, spre a-i domni, nici i-va vinde si insielá spre a-i inavuti.

Totu la olalta se ni dămú mana de toriu, se spriginimú negociatori si manostri — căci nici strainii nu ni dau ne for' de bani, se ajutorámú tenérei seraci poté studiá, — cu unu cuventu se contribuá din tóte poterile la scopuri ce tientescu, inaintarea culturilei poporului nostru; căci mai si numai prin cultura ne vom ferici!

Ne întórcemú éra la „Alumneulu romanu din Temisiór'a“ in acésta favóre comitetulu aceluia arangéza unu romanescu, ce se va tiené la 9/21 februaru suburb. Fabricu la otelulu „Tigru.“ Acésta întreprindere démna de lauda, face tóta on respectivului comitetu, si suntemú convinsu si on. publicu o va sci catu mai caldurosu, bratisá si spriginí. Ar fi fórtu de doritu pentru acéstu scopu se se arangéze si in parti asemene petreceri: căci atunci pre acésta, că spriginimú si ajutorámú unu insú de la care va avé natiunea a aseceptá numeru necurmatu de lucratori bravi, ni se da ocasiune a convení unii cu alții si pe petrecere si a ne mai contielege despre meratele lucrari ce am avé de facutu, si unulu fora de altulu nu le potemu face, se totu aseceptámú dupa Sinodu cu manile crucisate?! —

Protocolulu

adunarei generale a asociatiunei nationale Aradu pentru cultur'a poporului romanu, a unulu alu IV. alu asociatiunii, adeca 1867.

Sedint'a II

tenuta in Aradu, in 16/28 decemvre 1867 sub prisidiulu ordenariu.

(Continuare.)

21. Domnulu Vincentiu Babesiu din misiunea b.) Nr. 6 referéza despre rogarea Davidu Nicóra pentru desdaunarea spele vute la pasii facuti spre a dobandí in Arad aradana episcopu de natiunalitate romanu, pinéza: că rogarea acésta, atingandu de atulu dieces'a Aradului, — aru fi a se recomú Ilustratii Sale Domnului Episcopu alu Aradului spre acelu scopu: ca la tempulu seie substérna spre decideru competinteli diecesanu.

Fíndu cunoscutu cu multiamire famili'a Nicóra si-a sacratu tóta av in pasii facuti pentru infintierea episcopatu romanu greco-orientalulu prin acésta au facutu unu folosu mare romaniloru intru inaintarea uturei, — adunarea generala dechiar o detorintia natiunala a fiecarui roman a contribuí dupa potintia la desdaunarea familii Nicóra, si pentru aceea róga

Estos, Fabio, ay dolor! que ves a hora
Campos de soledad, musteo collado,
Fueron un tiempo Itálica famosa,
Aqui de Cipion la vencedora
Colonia fué; por tierra derribado
Yace el temido honor de la espantosa
Muralla, y lastimosa
Reliquia es solamente
De su invencible gente.
Solo quedan memorias funerales
Donde erraron ya sombras de alto ejemplo;
Este lano fue plaza, alli fue templo
De todo apenas quedan las senales. *)

Se se puna in comparatiune aceste necontestatu frumóse versuri spaniole cu versurile caror'a Stamati incredintieza suvenirile dulci ale trecutului si antites'a durerósa presintelu; se se compare ambii poeti si cu orgoliu vom vedé că Stamati este superioare celebrului Rioja, si cu atata mai multu celui-laltu poetu spaniolu, care a tratatu acelasu obiectu ca si Rioja: Ruinele Italicei. — Éca versurile lui Stamati:

Dar cum a peritu óre
A Moldovei nume mare. (Vedi mai la valc.)

*) Aste campii, Fabio, o! durere, ce vedi acuma singuraticé si coperite de spinisuri, fura odata Italia' faimósa. Ací fu coloni'a invingátóra a lui Scipione; pe pamentu jace derimata ingrozitóra onóre a spaimentatoriloru mari, si este numai o malnitóre reliquie a invincibilei sale ginte. Remas'au numai memorie funerals pe acolo unde ratacira altadata membre de mari esemple. Acéstu lano fu piatia, acolo fu un Templu... Din tóte nu mai remasera abiá de catu semnele.

Cavalerulu Stamati, dupa ce in anim'a sa gascesc tonurile grandiose in care canta trecutulu tierrei sale candu prin antitesa vine a depinge presintele ei, vedeti-lu cum, sub influinti'a medilocului seu sociale, aluneca, cade in genulu eroticu, represintatorele mai cu esclusivitate alu societatii fanariotice:

Ah! acolo ce zarcescu?
Vediu de romanu copilitia
(vedi mai la vale.)

Dar Stamati se revoltá indata insusi in contr'a spectacolului eroticu ce depinge si anim'a lui reimplandu-se de sante indignatiuni contra decaderei tierrei sale, esclama:

Ah! Dar cum se poté óre
Se m'aprinde desfatate!...

Si atunci, auguru scumpu si iubitu alu animei Basarabianului, elu cutéza, in fatia gadiloru némului séu, sub amenintiarea Cnutului si a Siberiei fara întórcere, se profetiseze dio'a apropiata a salvarei, a reintórcerei provinciei sale la senulu mamei patrio...

Dar resariu fara veste
De-o raza ce-a luminatu
(vedi mai in jos.)

Poetu alu Basarabiei, Cavalerulu Stamati a fostu cea de pe urma ramura remasa acolo din arborele inflorit alu poesiei romane dinainte de 1830. Cu mórtu lui, lebad'a romana si-a disu vai! pare-se ultim'a sa cantare pe mormentulu mare alu romanismului din Basarabia... O! dar Lazaru reinvie... Se cre-

demu in venitorulu romanismului si Basarabi'a va revení!

Dorint'a séu Videnie.

Ori unde m'oiu duce,
Ori unde de suntu,
Aprópe, departe,
De-a mea tíra dulce,
De-ala meu dragu pamentu,
Mi-i doru di si nópte
Si erud'a mea sórte,
De ea me desparte.

I.

Candu asiú fi o frundisóra
Ca de zefru aripióra,
Care cadiendu in isvoru
Plutescu pe elu usioru,
Eu m'asiú smulge cu grabire
Din crenguti'a unde suntu...
Asiú sarú cu multiamire
In paratiu séu in ventu.
S'asiú pluti pana departe
Preste paduri ne umblate
Séu asiú sburá preste rípi
D'asiú avé dóue aripi,
Preste stanci de cremini óble,
Preste resfatiatulu locu,
In care ca plete albe
Radecini de copaci jacu,
Preste barlogulu ursóicei,
Preste-unu siésu cu trei stegiari,
Ce stau chiaru ca trei stegiari,

II.

Dar cumu de a peritu óre
A Moldovii nume mare,
Si-aceloru Domni prêmariți

stritatea Sa D. episcopu alu diecesei
radului, si presiedinte alu asociatiunei,
conchiamá pe catu se póte in restempu
dóue lune, mai multi barbatide frunte
natiunei romane la o conferintia, in
area se se stabileze modulu celu mai
acticu pentru desdunnarea familiei
scóra.

22. Domnulu Vincentiu Babesiu, in nu-
le Comisiunei de sub Nr. 6. lit. b. referéza
pre motiunea Dlui Ioane Popoviciu Deseanu
sca spre inlesnirea indeplinirei afaceriloru
reptiunei, comisiunea afla cu cale a pro-
pone: ca adunarea generala se impoternicéscá
e directori, ca acesti'a sub responsabilitatea
u, cu, séu prin notariulu, care li va stá in
ciala dispusetiune, se implinésca presidial-
nte tóte afacerile de natura urginta, de inte-
nedubiu si neprincipalu; avendu a le referi
na aceea colegiulu directoral, care le va
la protocolulu seu.

Parerea Comisiunei se primesce
animu.

23. Domnulu Vincentiu Babesiu referéza
pre motiunea Dlui Lazaru Ionescu (nr. 11)
propune din partea comisiunei, ca adunarea
nerala, considerandu cá obiectulu acest'a
le in prim'a linea in sfer'a de activitate a in-
ctiunei scóloru de religiunea greco-orien-
se, se-lu recomande atentiunei Escelentiei Sale
ni Andreiu Baronu de Siagun'a, Metropolu
u romaniloru ortodocsi;

Fiindcá scólele romane de religiu-
a greco-resaríténa suntu institute nati-
onale pentru cultur'a poporulu ro-
anu, si asociatiunea acest'a e chiamata
se ingrigi de prosperarea acelor'a: a-
narea generala decide adrese catra
celentia Sa Metropolitu romaniloru
res. ca Innaltu acel'asi se binevoiesca,
face pasi ca nunumai scólele romano-
tolice si greco-catolice, ci si ale greco-
orientaliloru se fie scutite de tacs'a deli-
antiulu in cörespundintiele oficióse.

24. Domnulu Georgiu Popescu, referintele
comisiunei de sub Nr. 6 lit. c. dupace Comi-
suni. acest'a nimica nu a aflu de a observá
punctele reportalulu directiunalu, ce s'au datu
lei Comisiuni spre censurare, — trece la
tiunea Dlui Ioane Popoviciu Deseanu Nr. 8
in privinti'a aceea reportéza cá Comisiunea
minandu bine acea motiuno, a aflu a fi pré-
meiata si bine venita; prin armare nu nu-
i cu cale, ci si delipsa neincunjurabila, a se
e in meritulu ei o pré umilita petitiune catra
stataSa Imperatulu si Regele nostru, sub-
nanda prin o deputatiune alésa din sinulu
narei generale:

Reportulu generalu alu directiunei
n anulu trecut 1865/6 in punctele

date spre censurare la comisiunea refe-
rinte, cu aprobare se i'a la cunoscentia;
éra in catu e pentru motiunea mai susu
atinsa a Domnulu Ioane Popoviciu De-
seanu, adunarea generala afla de bine:
ca o deputatiune alésa din sinulu asoci-
atiunei, cu o petitiune pré umilita se faca
pasi cuviinciosi la Maestatea Sa Impera-
tulu si Regele nostru, ca limb'a romana
garantata prin cuventulu Domnitoriulu,
se fie respectata din partea tuturoru au-
toritatiloru de statu; mai departe con-
formu determinatiunii adunarii generale
din anulu 1865 nru 20 alu protocolulu,
totu acea deputatiune se medilocésca, ca
legile si tóte ordinatiunile de interesu
publicu, venite de la locurile mai innal-
te, se se fixarésca si in limb'a romana cu
scopu, ca acele se fie pricepute si prin
poporulu romanu; — in urma totu acea-
casi deputatiune descoperindu lips'a cea
mare de institute natiunale, se róge cu
tóta umilitia pre Maestatea Sa Impe-
ratulu, cá prin ingrigirea sa parintiesca
se se indure prégratiosu a redicá si pen-
tru romanii din partile aceste, si anume
in Aradu séu Temisiór'a unu gimnasiu
de statu, in care limb'a invetiamentulu
se fie cea romana. — De membrii acestei
deputatiuni sub conducerea Ilustratiu Sa-
le dlui presiedinte Procopiu Ivacicovicu,
s'au alesu Domnii: Antoniu Mocioni, a-
blegatu dietalu si Directoru I alu asocia-
tiunci; Ioane Siorbanu, vice-presiedinte
I alu asociatiunei; Vincentiu Babesiu,
membrulu direptiunei; Ioane Berceanu
membrulu asociatiunei, si in casu de lip-
sa de suplinte Lazaru Ionescu, avocatulu.

Totu acésta deputatiune va sub-
sterne si pré umilit'a rogare a asocia-
tiunei, pentru dotarea profesoriloru pre-
parandiali din Aradu, dupa cele decise
sub nru 19 alu acestui protocolu.

25. Domnulu Alesiu Popoviciu ca referin-
tele Comisiunei de sub nru 6 lit. d) esmise
pentru censurarea lasamentulu remasu dupe
Iov'a Cresticiu, reportéza cumca:

a) din vinderea mobileloru au incursu	fl. 828.69
b) din vinderea semenatureloru	678.—
c) din rodulu viei	613.—
d) din arendarea casei pe 1 anu	200.—
e) din vinderea viei	2500.—
	la olalta 4819.69
	De aicea s'au platitu
a) datorie constatate	1939.05
b) timbrulu si alte spese advocatiale	103.—
	la olalta 2042.05

ar remanea deci sub dispusetiunea
Asociatiunei o suma de 2777.64
inse afara de 588 fl. 9 ce se afla in
man'a curatorulu ereditatii, Lazaru Ionescu,
ccialalti bani nu sunt inca incassati din caus'a
cá terminulu platirei n'au sositu.

Astfelu manipuliunea acestui lasamentu
s'au aflu in ordinea cea mai buna; inse Co-
misiunea, desí are incredere deplina in docu-
mentele alaturate actelor, totusi aru fi doritu,
ca positiunile venitulu din vinderile amintite
se fie documentate cu actele si protocoalele ofi-
cióse ale licitatiunei.

Se mai afla datoria pasiva din mai multe
positiuni in suma de 3755 fl. 79 (dintre cari
2020 fl. stau si acuma sub procesu) in acést'a
datoria platindu-se sum'a disponibilu 2777 fl. 64
ar' mai remané de platitu 978 fl. 15.

Comisiunea e de parerea: cumca acesti 978 fl.
15 cr. se se platésca din vistiaria asociatiunei,
er' casa din Siri'a, pretiuita la 3500 fl. se nu
se vindá deocamdata, ci se romana proprietatea
Asociatiunei.

Luandu-se la desbatere din punctu in
punctu raportulu Comisiunei, s'a decisu:

Manipuliunea lasamentulu remasu
de la Iova Cresticiu se incuviintéza, si
D. Lazaru Ionescu curatorulu lasamentu-
lu si fiscalulu Asociatiunei, se absólva
pentru trecutu de tóta respundiabilitatea
aducandu-i-se multiamita adenca pentru
ostenelele sale. Proieptulu Comisiunei in
privinti'a detoriiloru pasive se primesce,
si totdeodata direptiunea se insarcina cu
ducerea la indeplinire a aceluia.

26. Ilustritatea Sa D. Georgiu Pop'a pro-
pone, ca potretulu binemeritalulu natiunalistu,
Iov'a Cresticiu, care si-a testatu mai tóta averea
Asociatiunei, se se procure, si se se puna in lo-
calitatea Asociatiunei spre memoria eterna.

Domnulu Mironu Romanu propune, a se
insarciná direptiunea cu retribuiciósele despuse-
tiuni, ca pentru odih'na sufletulu aceluia si
binemeritatu Iov'a Cresticiu, in totu anulu se
se tiena unu parastasu

In urma D. Ioane Popoviciu Deseanu
doreste, ca Asociatiunea se redice unu monu-
mentu de cruce la mommentulu lui Iov'a
Cresticiu.

Áceste propuneri se primescu si di-
reptiunea Asociatiunei e insarcinata, a
le duce la indeplinire dupa cum va aflá
mai bine, reportandu despre lucrarea sa
adunarei generale in anulu viitoriu.

27. Purcedindu adunarea generala la ale-
gerea direptiunei pe anulu 1866/7 si facandu-
se propunerile indatinato.

Adunarea generala cu unanimitate,
ne fiindu nici unu votu contra, a alesu
pre Ilustritatea sa D. Antoniu Mocioni,
proprietariu si deputatu la diet'a Unge-

riei, de Directorulu I alu Asociatiunei;
careá alegere dupa clausul'a aprobarei
Statuteloru, se va supune aprobarei gu-
verniale.

28. Ilustritatea Sa D. Antoniu Mocioni,
directorulu primariu alu asociatiunei, la post'a
adunarii generale face propunere pentru alege-
rea celorlalti membri ai directiunei, la ce

S'au alesu cu unanimitate Domnii:
Mirone Romanu protosincelu si profes-
soriu de teologia in Aradu, de Directoru
secundariu; Emanuilu Misiciu asesoru la
sedri'a Comitatulu aradanu, de Percep-
toriu; Florianu Varga, asesoru la sedri'a
Comitatulu aradanu, de Esactoru; Mi-
chailu Besanu, vice-fiscalu comitatense
in Aradu, de fiscalu; Teodoru Serbu, se-
cretariu langa Comitele supremu din A-
radu, de Economu, Paulu Draga, vice-
notariu onorariu comit. din Aradu, de
Bibliotecariu, si Ioane Goldisiu, vice-no-
tariu comit. din Aradu, de notariu inte-
rimalu; — éra Domnii: Vincentiu Ba-
besiu, jude la tabul'a reg. si deputatu die-
talu, — Ioane Popoviciu Deseanu, advo-
catu din Aradu si deputatu dietalu, —
Dr. Atanasiu Siandoru, profesoru pre-
parandialu, — Lazaru Ionescu, avocatulu
in Aradu, — Iosifu Belesiu, protopopu
in Totvaradi'a, — Georgiu Vasileviciu,
protopopu in Beiusiu, — Ioane Selagi-
anu, — profesoru gimnasialu in Beiusiu,
— Justinu Popfiu, profesoru gimnasialu
in Oradea-mare, — Davidu Nicór'a, jude
cercualu in Agrisiu, — Stefanu Adamu,
advocatu in Temisiór'a, — Davidu P.
Simonu, negotiatoriu in Lipov'a, si Gu-
stavu Russu, candidatu de advocatu in
Aradu, — de membri ai directiunei. —
Éra definitiv'a deplinire a postulu de
notariu directiunalu pe calea concursu-
lu, se concrede directiunei.

29. Pentru autenticarea protocoaleloru am-
beloru sedintie ale adunarei generale din 27
si 28 decemvre 1866.

S'au alesu o comisiune din urmato-
rii: Ilustritatea sa D. presiedinte alu Aso-
ciatiunei, Procopiu Ivacicovicu; Ilustri-
tatea sa D. Georgiu Popa, si Domnii:
Sigismundu Popoviciu vice-presiedinte
alu II Ioane Ratiu, Ioane Bercianu, Ale-
sandru Gavra, Dr. Atanasiu Siandoru,
Emanuile Misiciu, Florianu Varga si La-
zaru Ionescu; la cari se mai adaugu am-
bii notari de mai nainte ai adunarii ge-
nerale, cum si cei nou alesi.

Patriei duiosi parinti?
Unde-su ostile acele
Care nóptea tabarandu
Preste damburi si valcele
Si focuri multe-aprindiendu
Se pareau stele picate,
Séu fulgere infocate.
Lucindu pe fieru fiorosu,
Si facendu-lu mai taiosu?
Unde-su hatmanii aceia
De busduganu portatori,
Ce cu a loru voinicie
S'au facutu nemoritori?
Unde'i cét'a pantirésca
Ce pazi stem'a domnésca,
Pe totu trupulu inzaóti:
Ca smeii infricosiati?
Unde-su mocanii de munte
Ce purtau prasci si lanci!
Si sareau ca nisce ciute
Preste s'antiuri si palanci,
Si a arcasiloru ceta
Ale caror'a sagéta
Patrundea fora de gresi
Dusmanii cei mai alesi?
Unde-su cete ou sinéti'a
A ghibaciloru plaiesi
Ce la resbelu, indraznétiá,
Batea numai in camesi,
Cu peptulu si bratie góle
Dusmani ferecati in zale
Cáci glontiulu loru mergea dreptu
In a dusmaniloru peptu.

Unde-su hutianii de gróza
Cu topóre si maciuci,
Cu a loru barbe tufóse
Si cu floósele burci?
Unde-su calarasii gróznici
Cu fugarii loru pohodnici
Ce ca paserea sburá
Si ca lierele sberá
Candu buciumulu chiemá óstea,
Candu mazdracele lucea
Si candu simtiá pe la cóste
Cá pintenu-i impingea?
Toti acesti cai iuti ca foculu
Ce sub densi ardea loculu,
Bugiagululu fii sirepi,
Si mandri ca nisce cerbi,
Au peritu cu calarasii;
Ca o umbra au trecutulu
Si hatmanii si ostasii,
In tierna s'au prefacutu.

III.

Ah! unde odinóra
Campii se cutremurara
De biruinti Romanesci,
De vaete dusmanesci,
Acolo plugarulu mana
Lenesii boi haulindu,
Pana candu plugulu se-anina,
Óse din pamentu svarlindu...
Si de unde-odinóra
Pe vrajmasi ii injugara
La plugari de au aratu

Si ghinda au semanatu...
In acea dumbrava santa
Oitiele se umbrescu
Si caletoriulu asculta
Fluerasiulu pastorescu.
Asiá dar unde odata
Sucév'a fu incrunzata
De sangele dusmanescu,
Ah! acolo ce diarescu!
Vedu de romanu copilitia
Cá se scalda, siuguescu,
Si apoi impletindu gatia,
Pe pajiste dantiuescu;
Inse un'a intre ele
Salta ca lun'a prin stele,
Fiindu gingasia la statu
Ca bradulu teneru si naltu,
Cu ochisorii ca mur'a,
Sprincen'a péna de corbu,
Fiindu-i intocmai gur'a
Pe omatu de sange stropu.
Cu titele bourele
Chiaru ca dóue turturele
Ce chicura somnorosu
Suptu unu péru lungu si frumosu,
Cu nisce bratie rotunde,
Cu trupu desfetatu si grasu,
Pe care unde si unde
Alunele avca hazu.
Voioása crá fetiti'a
Nu-i tacea unu ceasu guriti'a
Si prin lunca alergá
Si fluturasiu alungá.

De-asiu fi deci o frundisióra
Mai dragu mi-aru fi se n'verdiescu
Pe alb'a ci titisióra
Decatu pe unu jaltiu craescu...
Ah dar cum se póte óre!
Se m'aprindea desfetare!
Ce me indémna se uitu
Ca se apuiu ce-am inceputu?
Me introducu cu priintia
Catra véculu celu maritu
Simtindu cu mare dorintia
De ce pe-atunci n'amu traitu!
Se privescu biruitóre
Óstea cea nemuritóre
Ce pe dusmani invingea
Si-a tierci hotaru largiá!
Se privescu solfi trimise
La scaunulu romanescu
De craii ce zadarise
Pe Zimbrulu Moldovenescu...
Plangeamu gandindu la aceste...
Dar resaru fara de veste
De-o radia ce-au luminatu
Spre a Iasiloru olatu.
Me uitu si'n acru se vede
D'asupra vechiloru Iasi
Geniulu celu de nadejde
Crescendu ca unu uriasiu;
Si urdindu cu revna mare
A tierci re'nfintare,
Si ei gloria-naltandu
Precum a fostu óre candu.

